

2010-11-25

2010-110-5706

2010-08-02

U2010/4389/G

Utbildningsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Olovlig frånvaro i skolan (U2010/4389/G)

Sammanfattning

- Centrala studiestödsnämnden (CSN) tillstyrker, med viss tveksamhet, förslaget om att uppgifter om elevers olovliga frånvaro ska införas i terminsbetyg.
- CSN välkomnar en översyn av bestämmelserna om rätt till studiehjälp vid olovlig frånvaro.

Uppgifter om olovlig frånvaro bör införas i betygsdokument

CSN anser att förslagens syfte om att verka förebyggande för att minska den olovliga frånvaron i skolan är mycket lovligt. Myndigheten ställer sig dock tveksam till att förslaget om att föra in uppgifter om olovlig frånvaro i terminsbetyg kommer att uppnå uppgivets syfte om att ge elever ytterligare incitament att närvara vid undervisningen. Det CSN ställer sig frågande till är i vilken utsträckning en elev som är olovligt frånvarande från undervisningen bryr sig om att uppgifter om frånvaron kommer att föras in i terminsbetyget. Samtidigt som CSN håller med om att uppgifter om olovlig frånvaro inte bör föras in i elevers slutbetyg ser CSN dock att förslaget därigenom även urholkas och förlorar sin avsedda preventiva verkan.

Förslagens övriga syften om att ge skolan ytterligare verktyg för att förmå eleverna att närvara i skolan, att synliggöra elevers behov av särskilt stöd och skolans behov av samverkan med hemmet avseende elevers skolsituation samt att ge elever och vårdnadshavare en kontinuerlig dokumentation bör däremot kunna uppnås eftersom förslaget medför att den samlade olovliga frånvaron dokumenteras och blir mer överblickbar. Om införande av uppgifterna i terminsbetygen är det bästa sättet för att få till stånd en sådan samlad dokumentation är CSN dock inte rätt remissinstans att uttala sig om.

2010-11-25

Rutiner för registrering, rapportering och information om frånvaro

I promemorian redogörs för vissa förfaranderutiner vid CSN. För att undvika missförstånd vill CSN göra några klargöranden.

Skolor kan rapportera elevers frånvaro via CSN:s webbtjänst för elevrapportering. Det finns alltså ingen särskild webbtjänst för frånvaroregistrering. Genom webbtjänsten kan skolorna rapportera att eleven varit olovligt frånvarande i viss omfattning. I de fall det blir aktuellt för CSN att p.g.a. den olovliga frånvaron återkräva studiehjälp krävs det att skolorna skickar in ett tydligare underlag över omfattningen av frånvaron. För denna hantering saknas webbstöd. Skolorna skickar alltså in dessa underlag i pappersform. Inrapportering i pappersform har således inte helt avskaffats. Skolornas underlag är olika utformade och kan vara svåra att tyda för CSN. Ett problem är att underlagen från vissa skolor baseras på färger men att CSN i sitt handläggningssystem inte kan lagra dokumenten så att färgerna framgår. CSN:s önskemål är givetvis att i framtiden även kunna få in skolornas underlag via en webbtjänst. I avvaktan på den planerade översynen av hela studiehjälpssystemet pågår dock i dagsläget inget arbete med att ta fram en sådan tjänst hos CSN.

Lagtekniska synpunkter

I förslaget till förordning om ändring i förordningen (1996:1206) om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet har en ny bestämmelse 2 kap. 7 c § lagts till. I bestämmelsen hänvisas till 2 kap. 3 a § studiestödsförordningen (2000:665). Någon sådan bestämmelse finns inte i studiestödsförordningen. Eftersom syftet med bestämmelsen inte framgår av promemorian kan CSN inte lämna förslag på vilken bestämmelse i studiestödsförordningen som den föreslagna bestämmelsen rätteligen ska hänvisa till.

På promemorians s. 19 f. anges att det för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska införas en bestämmelse om att ett samlat betygsdokument ska utfärdas varje termin. I föreslagna förordningstexter till gymnasieförordningen (1992:394) och förordningen (1994:741) om gymnasiesärskolan sägs dock att ett samlat betygsdokument ska utfärdas till eleverna ”minst två gånger per läsår”. Om syftet med bestämmelserna är, såsom sägs i promemorian, att ett samlat betygsdokument ska utfärdas varje termin bör förordningstexterna preciseras förslagsvis genom att ”minst två gånger per läsår” ersätts av ”*minst en gång per termin*”.

Ekonomiska konsekvenser

I promemorian sägs att skolorna redan nu har ansvar för närvarostatistik bl.a. genom sin rapportering till CSN. CSN vill klargöra att det bara är gymnasieskolor som rapporterar elevers olovliga frånvaro till myndigheten. Då elever vid grundskolor, särskolor och gymnasiesärskolor inte har rätt till studiehjälp sker ingen rapportering till CSN från dessa skolor.

2010-11-25

Översyn av bestämmelserna om rätt till studiehjälp vid olovlig frånvaro

CSN välkomnar en översyn av bestämmelserna om rätt till studiehjälp vid olovlig frånvaro. CSN anser att en sådan utredning bör ske förutsättningslöst. Det är vidare av största vikt att utredningen, såsom promemorian aviserar som sin ambition, sker inom ramen för den planerade översynen av studiehjälpssystemet i övrigt.

CSN vill inför översynen framhålla sin inställning om att regleringen av vad som avses med heltidsstudier är en fråga av sådan dignitet som det inte bör ankomma på en myndighet att föreskriva om. Vad som avses med heltidsstudier bör, enligt CSN:s mening, i stället regleras i lag eller förordning.

Beslut om detta remissvar har fattats av generaldirektören Kerstin Borg Wallin efter föredragning av verksjuristen Vendela Enmarker i närvaro av chefsjuristen Åke Svensson. I arbetet med remissvaret har även systemansvarige Ewa Eklund, processutvecklare Maria Digre och utredaren Carl-Johan Stolt deltagit.

Kerstin Borg Wallin

Vendela Enmarker